

Mesa transversal per a la recuperació de la ciutat de Lleida (23/09/2020)

Proposta d'accions de la Demarcació de Lleida del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya per abordar la situació provocada per la pandèmia del COVID

Els habitatges, els edificis, els barris i la ciutat són els espais on transcorre la major part de la vida de les persones. Aquests espais, independentment de la seva naturalesa, tenen un efecte directe en molts àmbits del desenvolupament humà, social i mediambiental.

El dret a la ciutat, a l'habitatge, la millora de la qualitat de vida de les persones, el benestar, la salut i l'emergència climàtica són alguns dels reptes que, com a societat, hem d'afrontar a través dels nostres edificis i ciutats.

Però, a més, la nova situació sociosanitària ha provocat una transformació de la nostra relació amb els altres, amb el món i amb el futur. Condicionats pels dubtes i la incertesa, ens situem front a una nova realitat fins ara desconeguda per les nostres generacions.

El virus ha afectat l'equilibri social i demana noves polítiques públiques per fer front, no solament a la qüestió sanitària, sinó també als models de vida en comunitat que necessitem implementar, sense oblidar la viabilitat dels models econòmics per dur a terme adequacions factibles a la nova situació socioeconòmica.

La concentració poblacional a les àrees urbanes i la mancança dels atributs generadors d'equitat i oportunitats que les haurien de caracteritzar, posa de manifest la necessitat d'impulsar un canvi de paradigma basat en la integració de múltiples mirades i la qualitat arquitectònica, sobre les quals dissenyar i construir la ciutat del demà.

D'acord amb aquest propòsit, **la renovació urbana** és l'estratègia que ens permetrà transformar i actualitzar la nostra ciutat, fent front als desafiaments actuals i situant les persones en el centre de les intervencions públiques i privades a la ciutat construïda. En conseqüència, es proposen les accions següents:

1. Impulsar l'elaboració d'instruments que serveixin per activar polítiques de renovació urbana, incloent-hi les relatives a la conservació i la millora del parc d'edificis i les relacionades amb la millora dels entorns urbans.
2. Planificar les actuacions públiques dirigides cap a un entorn més sostenible vinculat a la seva qualitat, així com la salut i benestar de les persones, projectant una ciutat més amable des de la sensibilitat en el disseny de l'espai públic.
3. Establir les bases per al tractament integral de la renovació urbana des de les diferents vessants que hi poden incidir, com el manteniment i la rehabilitació dels edificis i dels habitatges, l'eficiència energètica, la sostenibilitat, la mobilitat, les noves tecnologies, la qualitat del medi ambient i dels entorns urbans.
4. Potenciar i incentivar la rehabilitació energètica dels edificis per a garantir la seva sostenibilitat i la qualitat ambiental dels entorns urbans, així com l'accessibilitat i utilització per part dels seus usuaris.

5. Plantejar intervencions de millora en els edificis i entorns urbans per tal de garantir que la ciutadania pugui beneficiar-se dels efectes positius en el medi ambient i en la salut de les persones, tenint en compte els paràmetres d'impacte ambiental, d'ecoeficiència, de sostenibilitat i del cicle de vida dels edificis.

6. La renovació urbana ha d'incidir en la correcció de les desigualtats, la consolidació de l'economia circular i de les noves tecnologies, el dret a l'habitatge i a la ciutat i el foment de la competitivitat i la plena ocupació, aspectes que han d'ajudar a reconvertir un sector tradicionalment centrat en l'obra nova.

7. Potenciar el model de ciutat compacta i aprofitar la oportunitat que representa la renovació urbana per assolir un model de ciutat inclusiva, segura i accessible, tenint en compte també a partir d'ara les variables essencials per dissenyar la ciutat post-Covid: millora de la xarxa d'espais verds i dels grans itineraris i recorreguts urbans i territorials per tal que estiguin cuidats, equipats i informats, com a llocs de passeig, de lleure, de relació social, de salut i també, mentre no canviï la situació actual, d'informació sobre les mesures, les accions i els recursos de la ciutadania front al COVID.

8. Impulsar la rehabilitació dels teixits urbans i la millora de barris vulnerables i degradats, procurant l'ús mixt del sòl i la barreja d'usos, amb models d'habitatge adaptats a les noves exigències en relació a la configuració, disseny i l'habitabilitat dels espais interiors, tenint en compte noves funcions i activitats que es desenvolupen així com la transversalitat, flexibilitat i necessitats canviants dels ocupants. Cal posar en valor principalment el confort dels usuaris, en concret dels aspectes amb conseqüències directes sobre la salut i la qualitat de vida.

9. Promoure aliances entre els àmbits públics, privats i la societat civil per a la transformació, reconversió i pràctica de l'arquitectura en l'àmbit del patrimoni arquitectònic i cultural, des del coneixement de la seva complexitat i des del respecte i la integració en l'entorn. El paisatge urbà és un bé d'interès general i la seva arquitectura és un reflex de la societat i de la seva història. Cal incentivar la diversitat arquitectònica dels paisatges naturals i urbans, la seva qualitat i la identitat singular, així com la seva reconversió als paràmetres actuals i a les necessitats dels ciutadans.

10. Implementar estratègies a diferents escales per reduir la demanda energètica del parc edificat existent i contribuir a la transició vers una arquitectura més sostenible, neutra en emissions de CO2 a través de l'ús d'energies renovables, l'ús eficient de recursos primordialment de proximitat i la reutilització dels recursos, garantint el dret d'accés, generació, consum i distribució d'energia als ciutadans

Lleida, 22 de setembre de 2020

Víctor Pérez-Pallarès i Luque
President de la Demarcació de Lleida
del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya